

Bijlage # 1 * Tekst van de presentatie:

“prioriteiten in evangelisatie”

(voorgesteld op Open Forum 17/09/2011)

1. Inleiding

Terwijl er in de jaren zeventig en tachtig veel mensen tot geloof kwamen en kerken werden gesticht, groeien gemeenten vandaag de dag beperkt. Evangelisatie lijkt niet hoog op de agenda van veel gemeenten (en van veel christenen) te staan.

We zijn het erover eens dat evangelisatie een prioriteit voor de Vlaamse evangelische gemeenten moet zijn. Hoewel de specifieke praktijk van evangelisatie niet in de Bijbel wordt genoemd, is de intentie en de opdracht om het Goede Nieuws aan iedereen te verspreiden, wel duidelijk. Evangelisatie is geen aparte actie, maar een gevolg van discipelschap. Het Bijbelse voorbeeld lezen wij in Matteüs 28:19-20. “Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.”

Om een discipel te kunnen worden, moet je eerst christen worden. Tot geloof te komen is de eerste stap in discipelschap. Daarna wordt het een deel van ons dagelijks leven om mensen tot zijn leerlingen te maken (van onze bekering tot ons overlijden). Het feit dat wij het evangelie delen komt door de overvloed van wat we hebben ontvangen en de verdieping van onze relatie met God, die Zijn Zoon gezonden heeft om wie verloren was met Hem te verzoenen. God heeft aan ieder van Zijn kinderen de boodschap van verzoening toevertrouwd: 2 Korintiërs 5:19: “Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend: hij heeft de wereld haar overtredingen niet aangerekend. En ons heeft hij de verkondiging van de verzoening toevertrouwd.”

Het doorgeven van dat wat we geleerd hebben, vormt ook de basis voor het advies dat Paulus aan Timoteüs gegeven heeft in 2 Timoteüs 2:2: “Geef wat je in aanwezigheid van velen van mij hebt gehoord, door aan betrouwbare mensen die geschikt zijn om anderen te onderwijzen.”

Wie en wat we zijn heeft invloed op de mensen om ons heen. En dat zien in alle aspecten van ons leven en overall waar we gaan of staan. Dit is duidelijk te lezen in Handelingen 1:8. “Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.”

Wij moeten mensen zijn die onze wijken, steden, regio's, en landen beïnvloeden. Evangelisatie waarbij gelovigen op straat een praatje beginnen over het geloof met voorbijgangers is niet meer zo gangbaar. Evangeliseren door iets te doen voor mensen in de buurt, het dorp of de wijk, lijkt nog niet zo vaak te worden toegepast.

De huidige stand van zaken

We denken dat de huidige situatie een gevolg is van enkele zaken. In de eerste plaats heeft het postmoderne denken voor minder belangstelling voor het geloof gezorgd: iedereen heeft zijn eigen waarheid.

Ten tweede zien we dat nieuwe gelovigen heel snel hun contacten met niet-gelovigen kwijtraken. Mensen voelen zich fijn in de gemeente en hun sociale contacten zijn voor een groot deel beperkt tot het gemeenteleven. Dit verschijnsel noemen we cocooning, naar onze mening een groot probleem in veel kerken. Het valt niet mee ook buiten de christelijke kring te leven, om wel "in" de wereld te leven, maar niet "van" de wereld te worden. Daarom lijkt het veiliger om niet te veel in aanraking te komen met de 'gevaarlijke' buitenwereld.

In het eerste deel van ons verslag willen we aandacht besteden aan de oorzaken van cocooning en een aantal mogelijke oplossingen aandragen. Vervolgens bespreken we vier aspecten van evangelisatie, vier vormen die kunnen worden gebruikt door christenen die niet (meer) te lijden hebben onder cocooning.

2. Cocooning

Zoals reeds genoemd kwamen er in de jaren zeventig en tachtig veel mensen tot geloof en werden tal van kerken gesticht. Nu groeien gemeente vandaag de dag beperkt. Evangelisatie lijkt bovendien niet hoog op de agenda van veel gemeenten te staan. Wat zijn de oorzaken daarvan? Velen die vroeger tot geloof kwamen, hadden meestal een katholieke achtergrond. Ze kwamen radicaal tot geloof en vertelden enthousiast en vol vuur over de bijbel en de Here Jezus aan iedereen die het wilde horen. Soms waren ze te enthousiast en overhaast waardoor ze ook snel een aantal contacten verloren. Maar er werd met veel overgave en inzet geëvangeliëerd. Nadat de bron van contacten opgedroogd was, gingen deze mensen zich volledig richten op het (dikwijls drukke) gemeenteleven en vonden daar nieuwe vrienden en relaties, waardoor ze minder gericht waren op contacten met niet-gelovigen. Bovendien gold vaak, dat wie later toch nog een poging deed om anderen over Jezus te vertellen, dikwijls voor dovemansoren sprak, en zich uiteindelijk teleurgesteld en ontmoedigd terugtrok in de veilige haven die de gemeente is. Een veelgehoorde reactie was en is in dat geval: getuigen en evangeliseren is een zaak voor specialisten met een bijzondere gave voor evangelisatie!

Wij zien ook vandaag de dag dat nieuwe gelovigen, die meestal tot geloof komen vanuit een niet-katholieke of atheïstische achtergrond, heel snel hun contacten met niet-gelovigen kwijtraken omdat ze niet weten hoe ze die moeten benaderen met het evangelie. Ze richten zich dan helemaal op het gemeenteleven. Daar voelen ze zich veilig en geborgen en hun sociale contacten blijven vooral beperkt tot andere gelovigen. Dat betekent cocooning.

Wat betekent "in" de wereld en niet "van" de wereld?

Hier, dat betekent nu op aarde, zijn we maar bewoners. Wij zijn inderdaad burgers van Gods Koninkrijk die nu onvolmaakt bestaat, maar zal zeker volmaakt worden bij de terugkomst van de Heer. Tot dan zijn wij hier om Gods Koninkrijk te laten verbreiden. Jezus heeft dit uitgelegd aan Zijn leerlingen (en dus ook aan ons):

"Ik ben al niet meer in de wereld, ik ga naar u toe, maar zij blijven wel in de wereld. Heilige Vader, bewaar hen door uw naam, de naam die u ook aan mij gegeven hebt, zodat zij één zijn zoals wij één zijn. Zolang ik bij hen was heb ik hen door uw naam, die u mij gegeven hebt, bewaard en over hen gewaakt: geen van hen is verloren gegaan behalve hij die verloren moest gaan, opdat de Schrift in vervulling ging. Nu kom ik naar u toe, en ik zeg dit terwijl ik nog in de wereld ben, opdat zij vervuld worden van mijn vreugde. Ik heb hun uw woord gegeven. De wereld haat hen, omdat ze niet bij de wereld horen, zoals ook ik niet bij de wereld hoor. Ik vraag niet of u hen uit de wereld weg wilt

nemen, maar of u hen wilt beschermen tegen de duivel. Ze horen niet bij de wereld, zoals ik niet bij de wereld hoor. Heilig hen dan door de waarheid. Uw woord is de waarheid. Ik zend hen naar de wereld, zoals u mij naar de wereld hebt gezonden." (Johannes 17:11-18 NBV)

Soms is dit een minder bemoedigende tekst. Jezus heeft ons naar de wereld gezonden en nu kunnen wij haat verwachten. Wij moeten goed oppassen wie ons zullen haten en wat voor vijanden wij hebben.

Soms zien wij de mens als vijanden en dus houden wij hen afstandelijk. Paulus heeft geschreven: "U moet uzelf niet aanpassen aan deze wereld, maar veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is." Mensen zullen ons haten, en wij moeten goed oppassen om ons niet aan deze wereld te passen. Dat klinkt wat gevaarlijk en tegenstrijdig.

Het is gemakkelijk om niet-christenen als vijanden te zien. Zeker als zij het contact met ons weigeren omwille van ons geloof. Dus neigen wij ertoe om afstand te houden. Wij willen ons niet aanpassen aan de houdingen en gedachten van anderen. In de praktijk is het "ons" tegen "hen". Dus willen wij ons zo ver mogelijk apart van "de wereld" houden. Opgelet, Paulus heeft ook geschreven: "Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen." Voor Jezus was het geen enkel probleem (in de wereld maar niet van de wereld) want Hij kent de echte vijand wel. Hij wist dat de satan onze vijand is en de mensen zijn door hem gevangen. Hij zag de mensen als krijgsgevangenen en zeker niet als vijanden. Dus is Hij gekomen om te sterven voor hen. Dit doe je niet voor een vijand.

Anderzijds doen wij alles om mensen met het Evangelie te bereiken en we gaan daarin soms te ver, zodat er te weinig zichtbaar verschil is tussen sommige christenen en de anderen die geen christen zijn. In onze strijd om het Evangelie goed te communiceren en relaties met niet-christenen op te bouwen, passen wij ons soms aan aan hun manier van leven. Ze zijn dan niet onze vijanden maar juist onze boezemvrienden omdat er geen zichtbaar verschil is tussen hen en ons. Het blijkt dat wij een deel "van de wereld" zijn. Het is zeer belangrijk dat wij het juiste evenwicht (zeg maar de Bijbelse evenwicht) tussen "in" en "van" de wereld zullen vinden.

Enkele ideeën om mensen uit hun cocon te laten komen

1. Leiders in de gemeente motiveren om evangelisatie opnieuw hoog op de agenda te zetten.
2. Leiders terug bepalen bij het feit dat een gemeente per definitie een missionaire gemeente hoort te zijn.
3. Leiders hoop en visie geven voor evangelisatie door hun te laten zien hoe God naar deze wereld en naar de mensen kijkt. Als zij door de ogen van God hun omgeving zien zoals God ze ziet, dan kunnen zij op hun beurt deze visie doorgeven aan de gelovigen in de gemeente (zo de priesters, zo het volk).
4. Leiders en gelovigen bepalen bij het Bijbelse gegeven dat getuigen – evangeliseren een taak is die we met zijn allen mogen en kunnen doen. Dus niet alleen door "specialisten" (bv. Hand.1:8).
5. Gelovigen opnieuw bepalen bij het wonderlijke en unieke van het evangelie, zodat hun hart weer warm wordt voor de Here Jezus en ze met hernieuwde moed en motivatie een verlangen krijgen

om het goede nieuws door te geven aan anderen.

6. Gelovigen praktische hulp en bijstand geven in verband met getuigen. Bijvoorbeeld met behulp van de volgende vragen:
 - Hoe getuig je op het werk, onder collega's?
 - Hoe vertel je het evangelie aan familie, vrienden, burens, thuis, op de sportclub ...?
 - Waarvoor moet je oppassen, waar moet je waakzaam voor zijn?
 - Met welke persoonlijke voorbeelden kun je andere mensen echt helpen?
 - Hoe reageer je op schuine grappen, vloeken, enz...?
7. Christenen aanmoedigen om vriendschappen aan te gaan met niet-christenen, uiteraard zonder de eigen identiteit te verliezen. Daarbij kunnen we ons laten inspireren door Paulus, die zich aanpaste aan iedere situatie om het evangelie te kunnen brengen.
8. Misschien moeten we nadenken over het aantal samenkomsten dat we als gemeente plannen. Want als er te veel samenkomsten zijn en christenen zich verplicht voelen om daar aanwezig te zijn, is er geen tijd meer voor contacten buiten de gemeente. En daarbij kan het ook nog funest zijn voor het gezinsleven.

Uiteraard is deze lijst niet volledig: ieder punt zou nog verder uitgewerkt moeten worden. Ook kunnen er andere ideeën worden toegevoegd. Dit zijn een aantal overwegingen over dit onderwerp; die kunnen een basis vormen om hulpmiddelen voor onze gemeenten te ontwikkelen.

3. Vormen van evangelisatie

We denken dat er ten minste vier grote aspecten van evangelisatie zijn die moeten worden aangepakt: groeps-evenementen, persoonlijke relaties, dienen en 'andere manieren'. Alle aspecten zijn belangrijk en moeten hun plaats krijgen in de poging om het evangelie te verspreiden over heel Vlaanderen. Wat volgt zijn slechts een aantal suggesties, die nog verder kunnen worden ontwikkeld.

3.1. Groeps-evenementen

Het is bemoedigend om een hernieuwde belangstelling voor en deelname aan grote evangelisatie-evenementen te zien. Evenementen zoals die met Tony Anthony en het komende 'Hoop voor Vlaanderen' zijn voorbeelden van hoe deze worden uitgevoerd. Terwijl dit soort acties ons bemoedigen, zijn er nog bepaalde vlakken die kunnen en moeten worden verbeterd.

In de eerste plaats moeten christenen zich bewust worden van hun verantwoordelijkheid voor het meenemen van niet-christenen naar dergelijke activiteiten. In onze cultuur zal reclame alleen (het maakt niet uit hoe grootschalig, interessant of professioneel die is) zelden een groot aantal niet-christenen naar een actie lokken. Christenen moeten het initiatief en de verantwoordelijkheid nemen om vrienden, familie, collega's en burens uit te nodigen voor deze evenementen. Om mensen mee te krijgen, moeten gelovigen zelf met hen meegaan. Om meer niet-christenen bij onze acties te kunnen begroeten, moeten wij hen persoonlijk meenemen naar de evenementen. Uitnodigingen alleen zijn vandaag de dag minder effectief.

Ten tweede moet de drempel voor deelname zo laag mogelijk zijn. Christenen moeten beseffen dat er een groot verschil bestaat tussen welkom zijn en je welkom voelen. Niet-christenen kunnen echt welkom zijn op deze acties, maar wij zijn verantwoordelijk voor het creëren van een sfeer waarin ze zich welkom voelen. Christenen voelen zich meestal minder op hun gemak bij het op het gemak stellen van de gasten. Het gaat niet om een aanpassing van onze cultuur aan die van hen, maar om het besef dat er een cultureel verschil is.

Vervolgens moet worden nagedacht over de manier waarop de boodschap wordt overgebracht en het publiek bij het programma wordt betrokken. Met behulp van muziek, multimedia, toneel, kunst, getuigenis en het gesproken woord, zullen we beter kunnen communiceren met niet-christenen.

De evangelische boodschap moet duidelijk worden gepresenteerd in een taal die niet-christenen kunnen begrijpen. Die moet duidelijk en uitdagend, maar niet aanvallend zijn. Het evangelie is per definitie confronterend. Het confronteert mensen met het feit dat ze niet perfect zijn, zondaars zijn. Er is een verandering in hun leven nodig als ze een relatie met God willen hebben. Hoewel de aard van het evangelie confronterend is, hoeft het niet confronterend te worden verteld.

Ten slotte moet aan mensen een geschikte mogelijkheid worden geboden om te reageren op de oproep tot bekering. In onze cultuur kan het afschrikken om met mensen op te roepen vooraan in de zaal te komen: mensen vragen een beslissing te nemen in een grote menigte werkt niet in onze cultuur. We moeten een sfeer creëren waarin ze meteen een volgende stap kunnen zetten, maar ook kunnen wachten tot zij de behoefte voelen om die te zetten. In dit proces kan een christen hem of haar volgen, het liefst consequent en trouw en zonder hem of haar onder druk te zetten. De christen moet de verantwoordelijkheid voor het contact op zich nemen en die niet aan de niet-christen over laten.

Wij moeten leiders in kerken en verenigingen zien te vinden die verantwoordelijkheid nemen voor evangelisatie. Er moet een database van contactgegevens opgericht worden, zodat die mensen op de hoogte kunnen worden gehouden van activiteiten elders. Er moet samengewerkt worden met diverse kerken om in hun steden of regio's initiatieven te ontplooiën.

3.2. Persoonlijke relaties

Het evangelie heeft zich in de eerste eeuw aanzienlijk verspreid onder de bevolking via persoonlijke relaties en niet door groepsacties. We hebben al vastgesteld dat we een goed evenwicht van beide typen nodig hebben om de huidige situatie aan te pakken.

Hoewel de meeste christenen niet de gave van evangelisatie hebben, heeft iedere christen de opdracht om getuige te zijn (Handelingen 1:8, Matt. 28:19-20). Er moet in elke gemeente meer bewustzijn gecreëerd worden voor deze bijbelse waarheid.

Leden van de kerk hebben nood aan betere scholing in evangelisatie via relaties. Ze hebben ook een beter begrip van de bijbelse basis van redding nodig. Ze moeten weten wat ze persoonlijk geloven en hoe ze via effectieve methoden hun persoonlijke getuigenis kunnen geven. Het evangelisatie-trainingsmateriaal dat momenteel beschikbaar is, is meer op de theologie gericht dan op praktische methoden en mogelijkheden om te leren. We hebben materiaal nodig dat op de praktijk gericht is.

Het werken aan nieuwe relaties die alleen bedoeld zijn om te evangeliseren kan onethisch worden. Huis-aan-huisevangelisatie heeft weinig effect en past niet goed bij de Vlaamse cultuur. Werken via bestaande

relatiekringen kan een effectieve manier van persoonlijke evangelisatie worden. Het is een droevige waarheid dat hoe langer iemand een christen is, hoe minder niet-christelijke vrienden die persoon heeft. De snelle groei van de kerken in de jaren zeventig en tachtig kwam voornamelijk door nieuwe christenen, die direct hun niet-christelijke vrienden wisten te bereiken. Als we het contact met niet-christenen verliezen, verliezen we de mogelijkheid om een getuige in hun leven te zijn en tegelijkertijd ook de mogelijkheid om relevant te zijn in het leven van onze medemens.

3.3 Dienen

Bij evangelisatie gaat het altijd om de boodschap en de boodschapper. Als de boodschapper niet leeft op basis van de Boodschap, is zijn goede nieuws niet overtuigend. Daarom blijft evangelisatie niet beperkt tot woorden. Het uitleven, concreet vorm geven aan het geloof is een natuurlijk onderdeel van de relatie van een christen met Jezus. Jezus zegt: "Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel" (Matteus 5:16 NBV). Mensen die tot geloof komen, hebben in de meeste gevallen een band opgebouwd met een christen en zien dat die persoon in de praktijk brengt wat hij zegt te geloven. Dit uitleven van het geloof door volgelingen van Jezus neemt allerlei vormen aan. In deze bijdrage willen we hebben over het dienen van mensen om ons heen en meer in het bijzonder mensen die Hem nog niet kennen. Uiteraard is er zeker ook ruimte om na te denken over het dienen van medegelovigen, maar dat is bewust geen onderwerp van de onderstaande overwegingen.

Jezus' voorbeeld, Bijbels onderwijs

"Jezus trok rond in heel Galilea, gaf onderwijs in hun synagogen en predikte het evangelie van het Koninkrijk, en Hij genas elke ziekte en elke kwaal onder het volk." (Matteüs 4:23 HSV). Jezus had oog voor het wel en wee van de mensen. Overal waar hij kwam, bekommerde Hij zich om mensen met pijn. Hij geneest hen van lichamelijke zowel als emotionele problemen. Hij heeft het lijden zelf meegemaakt, Hij heeft zich ingezet voor zondaars en gebroken mensen. Hij stuurt zijn discipelen erop uit om te verkondigen en te genezen: "...zond hij hen uit om het koninkrijk van God te verkondigen en zieken te genezen. Ze gingen op weg en trokken van de ene plaats naar de andere, terwijl ze het goede nieuws verkondigden en overal zieken genazen" (Lukas 9: 2 & 6). Het verkondigen van het goede nieuws ging gepaard met de zorg voor lichamelijke noden. In sommige gevallen is het ronduit ongepast om over Gods liefde te vertellen en is in plaats daarvan een zo snel mogelijk ingrijpen vereist. Een goed voorbeeld daarvan is het verhaal dat Jezus vertelt in Lucas 10:30-37, over de barmhartige Samaritaan, de liefdevolle buitenlander, de onbekende immigrant. De Samaritaan krijgt medelijden met hem (zoals ook Jezus in Matteüs 14:14). Die bewogenheid met het leed van zijn medemens zet hem aan tot handelen. De buitenlander geeft om de Jood, zijn toestand laat hem niet koud. Zijn wij geraakt door de toestand van onze medemens? Doet zijn lijden ons verdriet? Geloven we dat zijn leven beter wordt als hij Jezus leert kennen? Als het antwoord op deze vragen 'ja' is, blijkt hieruit onze liefde voor onze medemens. God die van ons houdt, geeft ons Zijn liefde voor onze medemens.

Zelfreflectie

Hoe staat het met onze liefde voor onze medemens? Is die liefde bekoeld? Moet ze weer opgewarmd worden? Is onze liefde voor Jezus bekoeld? God kijkt ernaar uit tijd met ons door te brengen, zoals wij ook graag samenzijn met onze geliefden. Hebben we het te druk voor relaties met God en onze medemens? Misschien hebben we veel andere bezigheden en komen we niet toe aan een gesprek met de buurvrouw of een middagje badkamertegelen bij de buurman? Wie weet zijn we zo blij met onze gemeente, dat we driekwart of nog meer van onze tijd laten opsorpen door nuttig kerkenwerk. Maar zou het ook te veel kunnen worden, aangezien we geen tijd meer hebben voor het spreken met en het helpen van niet-gelovigen?

Misschien hebben we in de afgelopen jaren onze taak om voor de armen en behoeftigen te zorgen, laten liggen. In landen met voldoende sociale zekerheid lijkt de overheid de zorg voor de zwakkeren op zich te nemen. Toch kampen bejaarden met eenzaamheid, hebben alleenstaande moeders moeite om de eindjes aan elkaar te knopen en voelen immigranten zich niet thuis. De verzorgingsstaat schiet te kort en wie helpt? Is de gemeente van de Here Jezus Christus de plaats waar mensen hulp zoeken en die ook krijgen? Staat wij als Zijn volgelingen bekend als mensen die bewogen zijn met het leed van anderen? En helpen wij mensen in geestelijke nood? Raakt het ons dat mensen zonder een relatie met Jezus hun leven leven?

Voor onze tijdgenoten lijken de kerken weinig nut te hebben voor de maatschappij. Velen zien onze gemeentes als irrelevant voor het leven van alledag. Wij komen bij elkaar, zingen, luisteren, drinken koffie en gaan (meestal) liefdevol met elkaar om. Daarna gaan we weer naar huis. We maken de indruk met elkaar een actief verenigingsleven te onderhouden. In een club kan het aangenaam verpozen zijn, maar zijn wij niet geroepen om onze medemens te dienen, te helpen en daarbij het koninkrijk te verkondigen?

Wat kunnen we concreet doen?

We kunnen onze medemens dienen door mensen in nood te helpen. Dat kan gebeuren in sociale restaurants, daklozencentra, asielcentra, scholen, rusthuizen en andere hulpverlenende instellingen. Op al deze plaatsen kunnen kerken vragen welke hulp nodig is. Natuurlijk hebben we voor dergelijke stappen wat moed nodig, maar dat geldt voor het hele leven. Laten we niet schromen om onze medemens ook in de toekomst op een concrete manier te helpen.

Daarnaast kunnen ook kleine initiatieven worden opgezet, die bij mensen thuis kunnen worden uitgevoerd, zoals schilderen, schoonmaken, opruimen, huiswerkbegeleiding, gaarkeuken, enz. de ideeën zijn legio. In overleg met het stadsbestuur of een buurtvereniging kan in kaart worden gebracht waar de nood het hoogste is.

Voor verdere tips verwijzen we naar het boekje 'Kerk voor de buurt' van René van Loon. Daarnaast heeft de bekende predikant Tim Keller vorig jaar het boek 'Ruim baan voor gerechtigheid' geschreven, waarin hij uitlegt waarom hij gelooft dat christenen zich voor sociale gerechtigheid moeten inzetten.

Bij al deze acties mogen we nooit vergeten dat wat wij kunnen doen voor een medemens, een gevolg is van wat de Heer voor ons heeft gedaan. Wij zijn Zijn schepselen en Hij heeft ons bevrijd met Pasen. Ook als wij tegenslag ervaren in het leven, hoeven we niet meer te vrezen voor onze relatie met God. Hij geeft ons liefde voor onze medemens, we werken niet op eigen kracht. Wij kunnen mensen niet bekeren, God werkt in de harten van mensen. Zoals Jezus de voeten van de discipelen waste, mogen wij van betekenis zijn voor anderen door hen te dienen. Verkondig het evangelie, desnoods met woorden! Franciscus van Assisi.

3.4 Andere Manieren

Er zijn er andere vormen van evangelisatie die gebruikt kunnen worden in combinatie of in aanvulling op de hierboven genoemde.

- Internetevangelisatie: het internet biedt anonimiteit in de eerste fase van de zoektocht van een mens naar God en zorgt tegelijkertijd voor steeds meer persoonlijk contact. De internetgebruiker zelf kan de snelheid van het proces bepalen.
- Video-evangelisatie: via Sites zoals YouTube kunnen duidelijke en beknopte boodschappen snel worden verspreid. In onze multimediamaatshappij wordt snel geloofwaardigheid gegeven aan wat te zien is op video.
- Kunst, toneel, dans en andere creatieve methoden: Mensen die zich bezig houden met kunst en cultuur hebben hun eigen manier van leven: daar moeten we bij aansluiten om onze boodschap over te brengen.
- Derde plaatsen (Third Places): Eerste plaatsen zijn waar we wonen, de tweede plaatsen zijn waar we werken, derde plaatsen zijn waar we samenkomen met anderen in onze vrije tijd. Derde plaatsen kunnen gebruikt worden als een plaats en een gelegenheid voor mensen om het geloof te ontdekken en over de bijbel te praten in een veilige omgeving. Momenteel ontlene veel mensen hun waarden aan de omgeving waarin ze leven en deze zogeheten derde plaatsen bieden een mogelijkheid om met mensen in gesprek te raken en waarden te ontwikkelen voordat iemand eventueel toetreedt tot een geloofsgemeenschap.
- Oraliteit: er zijn mensen die kunnen lezen en schrijven (i.t.t. Primary oral communicators) maar een voorkeur hebben voor het mondeling uitwisselen van informatie en opnemen van kennis. Hoe kunnen wij die groep mensen beter met het evangelie bereiken?

Verslag geschreven door John Long, Peter Bordon, Luc Vandevorst en Harm de Jonge, met medewerking van Johan Lorein, in het kader van de Lausannebeweging in Vlaanderen. (nov.2010-sept.2011)

Wij hopen en bidden dat dit verslag als uitgangspunt mag dienen voor nieuwe gedachten en initiatieven op het gebied van evangelisatie, zodat we met elkaar verder zullen bouwen aan Gods Koninkrijk.

“bouwen in onze verdeelde en gebroken wereld”

Werk:

Enkele keren samen gekomen:

‘Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend’ Dit vers uit II Korintiërs 5 was het overkoepelend thema van Lausanne III. Lausanne heeft het evangelie altijd zo breed begrepen. Gods heilsplan houdt de verzoening met de hele cosmos in, niet slechts met de menselijke ziel. Dit is waarschijnlijk de reden dat ik mij aangetrokken wist tot dit thema, vermits we het evangelie binnen Ichtus waar ik werk ook zo allesomvattend definiëren.

Vanaf het begin hebben we met onze groep, die bestaat uit Hannah Demaerel, Stefan Wittocx, Anton Vanderbeek, Niels Vandereycken, Suzanna Dom en mezelf, verzoening gelinkt aan vervreemding/gebrokenheid die hun oorsprong vinden in de zonde. Door de zondeval zien we vervreemding van God optreden. De mens verborg zich. We zien vervreemding van de ander: die vrouw die u mij gegeven heeft (geografische afstand), vervreemding van zichzelf (naaktheid en ongemak) en vervreemding van de medeschepping. Niet dat het laatste niet belangrijk is, maar we hebben ervoor gekozen om ons als werkgroep niet bezig te houden met het laatste. Hiervoor verwijzen we naar A Rocha, Time To Turn en andere organisaties.

In het kader van vervreemding en gebrokenheid hebben we nagedacht over een definitie van gebrokenheid. Dit heeft geleid tot een gebroken definitie die nog niet heel is.

Verder merkten we dat we moeilijk over verzoening, vervreemding en gebrokenheid konden nadenken als abstracte thema's. Daarom zijn we momenteel bezig om onze eigen gebrokenheid en vervreemding in kaart te brengen. Zowel gebieden van gebrokenheid bij onszelf, als gebieden van gebrokenheid in onze dagdagelijkse context. Zo kwamen we snel bij gebrokenheid in onze woonwijken (gezinnen, etnische minderheden, kansarmoede, prostitutie, ...) en in onze kerken (zo merkten we dat het overgrote merendeel van de mensen die we kennen een kerkplitsing achter de kiezen heeft in de laatste tien jaar). En dit gaat vaak gepaard met trauma's, gebroken relaties, beschadigde godsbeelden, ...Ik citeer uit de Lausanne Theology Working Paper

Een vechtende en verdeelde kerk heeft niet slechts geen boodschap voor een vechtende en verdeelde wereld het is een ontkenning van het evangelie zelf. Ze heeft geen goed nieuws te bieden, want ze laat geen goed nieuws zien.

Hier ligt voor evangelicalen die zeer schismatisch zijn en voor Vlaamse evangelicalen in deze traditie nog veel werk

Momenteel treft het ons ook dat vele christenen – en ik zeg dit met grote voorzichtigheid en zonder aanmatigend te willen klinken – weinig of niets snappen van wat het betekent met God verzoend te zijn. Zelfs wanneer ze de theorie kunnen opzeggen, blijkt uit hun Godsbeeld, hun angsten, hun daden dat ze niet geloven dat ze zowel vergeven als aanvaard zijn. Dat Hij de dood stierf die wij hadden moeten sterven en dat wij daardoor vergeven zijn van zonden, dat dus onze schuld op zijn rekening wordt

overgezet, dat gelooft men nog wel ergens, maar dat Hij ook het leven heeft geleefd dat wij hadden moeten leven en dat zijn gerechtigheid nu op onze rekening is gestort, dat geloven velen niet, aanvaarden ze niet en leven ze niet uit. Als we nadenken dan is dit niet gek, want an sich houden we niet van het evangelie, want het houdt opgeven van autonomie in, maar om te zien dat dit daadwerkelijk ook het geval is bij christenen is beangstigend. Vergeving en aanvaarding door Jezus Christus' werk in het verleden waar wij niets aan kunnen bijdragen is de basis voor verzoening en wanneer blijkt dat veel christenen dit eigenlijk niet geloven en leven dan is het niet verwonderlijk dat verzoening op andere vlakken spaak loopt. Niet verwonderlijk: Ef. 2:14-17: hij is vrede, vrede gebracht en vrede verkondigd en II Kor 5:19: Hij heel de wereld met zich verzoend en nu ons bediening van verzoening gegeven.

Toekomst:

- definitie vervreemding en verzoening
- eigen gebrokenheid/vervreemding/kwetsbaarheid inventariseren
- werken aan:
 - preekmateriaal/studiemateriaal/zondagschoolmateriaal
 - tentoonstelling rond gebrokenheid
- als team meestappen in een project dat werkt rond gebrokenheid en verzoening

Uitdagingen:

- relatief traag (ook sterkte)
- kwetsbaarheid, openheid, gebrokenheid
- geen concreet einddoel
- geografische afstand

Bijlage # III * Tekst van de presentatie

De nummers van de bijlagen stemmen overeen met de nummering van de thema's en werkgroepen in het Impressum zelf, ook al is de tekst van de presentaties van de thema's 3 en 6 niet beschikbaar.

“Leven Tussen Mensen Van Een Ander Geloof”

Verslag van de werkgroep. Gepresenteerd op 17 september 2011 naar aanleiding van de Lausanne-dag 2 in Heverlee door Wouter Biesbrouck en Hanna Gevaert.

Onze omgang met mensen van een ander (of geen) geloof kent verschillende invalshoeken: die van evangelisatie en die van het zoeken naar een dialoog. In onze werkgroep hebben we ons vooral beziggehouden met het tweede onderdeel. We leggen uit wat een dialoog is en waarom die van belang is. Daarnaast gaan we in op de theologische onderbouw daarvan. De lezers van dit document die meer betrokken willen zijn bij dit thema, zijn welkom mee te werken in de werkgroep (meer info via ABC-ministries). Iedereen die belang hecht aan het voeren van een dialoog is welkom.

Deel 1: Dialoog voeren

Een gebrek aan dialoog

In de loop van dit jaar hebben we kunnen vaststellen dat er in niet veel evangelische kerken nagedacht wordt over het belang van een dialoog met mensen van een ander (of geen) geloof. Dat bleek onder meer uit een gesprek met de ECV-leiding. De klemtoon in de omgang met de medemens ligt grotendeels op het 'bereiken' en het 'brengen van het evangelie', kortom: evangeliseren. Van alle christelijke groeperingen zijn de evangelischen rijk aan initiatief als het aankomt om de dialoog voeren. In Hasselt is er bijvoorbeeld een groep die regelmatig samenkomt, met protestanten, katholieken, moslims en baha'i, maar de voorzitter van die groep, protestants dominee Lianne de Oude, gaf aan dat evangelischen tot nu toe niet meedoen. In de ECV-nieuwsbrief stond er wel een artikelenreeks over de Islam.

Wat bedoelen we met 'dialoog'?

Eerst en vooral moeten we even toelichten wat er bedoeld wordt met 'dialoog'.

Het doel van een dialoog tussen religies is in de eerste plaats begrip ontwikkelen. Een dialoog is geen monoloog, waarbij één partij het recht tot spreken heeft en de ander eigenlijk alleen maar mag luisteren. Het is ook geen debat, waarbij er uiteindelijk iemand wint. Het is ook niet echt een discussie, waarbij het scherp stellen van verschillen erg belangrijk is. Dialoog gaat niet om het bewijzen van je eigen gelijk en je kunt evenmin een dialoog voeren als beide partijen elkaar als tegenstanders beschouwen. Ook kun je geen verborgen agenda hebben, bijvoorbeeld de bekering van je gesprekspartner. Ondanks of net dankzij je eigen diepe overtuigingen benader je de ander zonder masker, in grote nederigheid en met een vastberadenheid om de ander te begrijpen. Je plaatst jezelf als mens naast een medemens met andere overtuigingen en een andere cultuur of geloofsovertuiging en bedenkt bij jezelf dat je misschien van die ander ook iets kunt leren over het zoeken van God. Let wel, deze houding alleen al is een grote uitdaging en er zijn niet zoveel mensen die erin slagen op die manier tot een dialoog te komen.

Waarom zouden we een dialoog voeren?

Er zijn verschillende redenen die erop wijzen hoe groot het belang van een dialoog is. (Voor een bijbelse basis zie infra, en zie de paper 'Christian Witness in a Multi-Religious World. Recommendations for Conduct'.

De eerste reden is eenvoudigweg Gods oproep aan ons om onze naaste lief te hebben. Liefhebben omvat respect hebben en willen luisteren. Bovendien roept Christus ons op om vrede te stichten (zalig de vrede-stichters), bruggen te bouwen tussen mensen die elkaar niet begrijpen. Ten tweede maken wij deel uit van een gemeenschap, een stad, een omgeving waarin mensen met verschillende overtuigingen wonen. Als burgers kunnen wij op een positieve manier bijdragen tot het goede samenleven en een warme sfeer in ons dorp, onze wijk. Ook op die manier verspreiden we het aroma van Christus.

Voorbeeld: stel dat er in onze wijk een afrekening plaatsvindt tussen twee mensen van een andere cultuur of een ander geloof. Waar staan wij dan? Hoe dragen wij dan bij tot begrip en vrede? Als wij dan al banden van vertrouwen hebben opgebouwd met mensen van die andere cultuur of dat andere geloof, staan we zeker veel verder en kunnen we veel krachtiger reageren.

Ten derde is christen-zijn iets wat vaak ingaat tegen de heersende cultuur. Wij hebben op dit vlak een kans om te tonen dat wij lef en liefde hebben in een cultuur die oppervlakkig en snel oordeelt over anderen. Daarnaast kunnen wij tonen dat religies wel degelijk een positieve invloed op de maatschappij kunnen hebben. Daar waar verschillende religies gelijke opvattingen hebben, kunnen zij samen een krachtig signaal geven aan de volledige maatschappij, bijvoorbeeld in de strijd voor het goede, voor rechtvaardigheid.

Wat staat ons in de weg om een dialoog te voeren?

- We zijn soms niet overtuigd van het belang ervan. We denken soms dat evangeliseren altijd centraal moet staan. Gaat het uiteindelijk niet om de redding van de medemens? Wat heb je dan aan een dialoog?
- We zijn soms niet zeker van onze eigen identiteit, waardoor het voeren van een dialoog erg confronterend is en we niet vanuit een eigen, rustige overtuiging in openheid kunnen luisteren, maar ons snel bedreigd voelen. In de evangelische kerk kan dit te maken hebben dat veel kerken nog betrekkelijk jong zijn en de eigen identiteit nog zoeken.
- We weten soms niet met wie we in dialoog moeten treden.
- We laten ons soms meeslepen door clichés in de maatschappij en hebben niet de moed of scherpzinnigheid om daar tegenin te gaan.
- We zijn soms te hoogmoedig en onvoldoende doordrongen van het feit dat alle mensen in Gods ogen belangrijk zijn en dat elk mens naar zijn beeld is geschapen.
- We beseffen dat christenen op andere plaatsen soms vervolgd worden door mensen van een ander geloof en in gesprek gaan met deze 'vijanden' voelt aan als verraad.
- De evangelische kerk / de kerken hebben misschien nog niet ontdekt wie er in hun midden goed in staat is tot het voeren van een dialoog.

Hoe dialoog voeren?

In de paper 'Christian Witness in a Multi-Religious World' worden bijzonder interessante principes en aanbevelingen gegeven. Wij kunnen dat document als uitgangspunt nemen. Het is opgesteld door drie grote christelijke takken: Wereldraad voor Kerken, Pauselijke Raad voor interreligieuze Dialoog, Evangelische Wereldalliantie. Dit zijn principes die zowel voor zending als voor dialoog gelden: vanuit Gods liefde, zonder manipulatie of machtsmisbruik, vertrouwend op de Heilige Geest, opkomen voor

gerechtigheid, opkomen voor godsdienstvrijheid, weigeren om de overtuigingen en gebruiken van de ander verkeerd voor te stellen, opkomen voor gerechtigheid. Andere handige principes, maar dan in verband met samenwerking, vinden we bij 'Lausanne: Living the love of Christ among people of other faiths'

Deel 2: Theologie van religies

Waarom met dit thema bezig zijn?

- Multiculturele wereld
- Vreedzame samenleving
- 9/11
- Gods universele heilswil
- Naaste liefhebben

Stelling

Religies ontwikkelen doordat mensen, die wezenlijk religieus zijn, antwoorden op Gods openbaring in de vormen zoals die voor hen toegankelijk zijn. Als gevolg hiervan zijn religies ambigue constructies, die zowel het toe-eigenen als het onderdrukken van de goddelijke waarheid in zich dragen. Dit is het gevolg van de gevallen staat van de mens en van demonische misleiding. De waarde van religies wordt bijgevolg gemeten zowel door de volledigheid van de openbaring waarop zij een antwoord vormen als door de mate waarin zij de waarheid die God heeft geopenbaard, geloofd en gehoorzaamd hebben i.p.v. onderdrukt. (Terrance Tiessen, *Who Can Be Saved: Reassessing Salvation in Christ and World Religions*. IVP: 2004, p.297)

è Dit is theologie van de religies

Definitie theologie van de religies

Theologie van de religies is die discipline van theologische studies die poogt theologisch rekenschap te geven voor de betekenis en waarde van andere religies. Christelijke theologie van de religies poogt theologisch na te denken over wat het voor christenen betekent om met mensen van ander godsdiensten samen te leven en over de relatie van het christendom t.a.v. deze godsdiensten.

Andere definitie: de rol van de vele godsdiensten in Gods heilsplan.

- Soteriologie: Vraag naar redding: hoe wordt men gered
- Christologie: Vraag naar de rol van Christus in de redding
- Vraag naar openbaring: is er ook openbaring buiten het Jodendom en christendom?
- Vraag naar de waarde van andere godsdiensten

Dynamische spanning

Tussen

- Gods universele heilswil en
- Particularisme van redding door Jezus Christus: geen andere naam waardoor mensen gered kunnen worden dan de naam van Jezus (hand 4, Joh 14:6)

= spanning tussen het universalisme en particularisme van het christendom

Bijbelse basis

Weerbarstige bijbelverhalen

- Jona
- Mt 2: 1-12 (Wijzen uit het Oosten)
- Joh 1:9 het waarachtige licht, dat ieder mens verlicht (HSV Dit was het waarachtige licht, dat in de wereld komt en ieder mens verlicht.)
- Heb 11:6 Maar zonder geloof is het onmogelijk Hem welgevallig te zijn. Want wie tot God komt, moet geloven, dat Hij bestaat en een beloner is voor wie Hem ernstig zoeken. (HSV: Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken)

Het karakter van God in Christus navolgen

Fil 2: laat die gezindheid bij u zijn ...

Gastvrijheid als kenmerk?

- Heb 13:2 vergeet de herbergzaamheid niet, want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd. (HSV: vergeet de gastvrijheid niet, want hierdoor hebben sommigen zonder het te weten engelen onderdak geboden)

Drie benaderingswijzen bij kerkvaders

- Logos spermatikos (Justinus de Martelaar 100-160) : Het goddelijke woord zaaid zaad doorheen de menselijke geschiedenis. Christus is m.a.w. tot op zekere hoogte gekend door niet-christenen.
- Goddelijke pedagogie (Irenaeus 145-202): God openbaart zich in stappen. Er zijn (waren) rechtvaardige heidenen. De schepping als openbaringsact van God is toegankelijk voor ieder mens.
- Praeparatio evangelica

Vraagverschuiving

1. Het lot van mensen die voor Christus leefden
2. Het lot van zij die het evangelie nooit gehoord hebben
3. Wat is de waarde van andere godsdiensten

Extra ecclesiam nulla salus (buiten de kerk geen heil)

Cyprianus van Carthago (200-258) – in context van schismatici en ketters.

Belangrijke overwegingen

- Tegen het einde van de vierde eeuw, toen het christendom de officiële staatsgodsdienst geworden was, werd het axioma van “geen heil buiten de kerk” toegepast op heidenen en Joden. Tot dan was het gericht tegen schismatici en ketters
- Overtuiging dat de ganse wereld het evangelie heeft gehoord
- Later: overtuiging dat Jodendom en islam christelijke ketterijen zijn.

Vóór de 16de eeuw bestonden de Islam en het Judaïsme eigenlijk niet als “godsdiensten” op de manier zoals we dat nu begrijpen. Zowel Judaïsme als Islam werden beschouwd als misvormingen van de ware godsdienst, het christendom. De meeste christenen beschouwden deze “godsdiensten” als afwijkingen van en uit het christendom.

Typologie

1. Exclusivisme: enkel zij worden gered die positief reageren op de verkondiging van het evangelie. / Christus ontologisch en epistemologisch noodzakelijk
2. Inclusivisme: Christus is centraal in Gods heilsplan, maar je hoeft niet tot de zichtbare kerk te behoren om gered te worden. Zelfs voor hen die menen dat een andere religie het middel is waardoor men gered wordt, dan nog is Christus de oorzaak van redding. / Christus ontologisch noodzakelijk, maar niet epistemologisch.
3. Pluralisme: alle religies zijn verschillende wegen naar dezelfde goddelijke realiteit

Evangelicalisme zit bij 1 of 2. Strikte Calvinisten zullen eerder bij 1) zitten terwijl Arminianen gemakkelijker bij 2) te vinden zijn.

Onderscheid tussen de vraag i.v.m. redding en de vraag naar de waarde van religies

Tiessen:

- Geen-overeenkomst-benadering: andere godsdiensten hebben geen reddingswaarde en zijn vaak zondig, afgodisch en demonisch
- Gemeenschappelijk-geloof-benadering: geen enkele religie is exclusief waar en alle religies verwijzen naar een goddelijke realiteit
- Andere-doelen-benadering: religies zijn verschillende wegen die niet naar de zelfde bergtop leiden, maar elk naar andere bergen
- Gemeenschappelijke-grond-benadering / vervullingsbenadering: religieus instrumentalisme: de verschillende godsdiensten zijn instrumenten van Gods reddingswerk door Christus
- Contactpunt-benadering: er is geen fundamentele overeenkomst tussen de godsdiensten maar het benadrukt gemeenschappelijke punten van waaruit dialoog en evangelisatie kan starten omdat de genade van God aan het werk is in de levens van vele vrome mensen ook in andere religies.

Soorten dialoog

1. Dialoog van het leven: waarin deelnemers vooral bezig zijn met zaken die te maken hebben met het dagelijkse leven en gemeenschappelijke waarden
2. Dialoog van de actie: waarin gezamenlijk werk voor rechtvaardigheid en gedeelde belangen (vb HIV/AIDS en armoede) aangepakt worden.
3. Dialoog van de ervaring: dit betreft de dagelijkse geestelijke ervaringen en uitdrukkingsvormen
4. Dialoog van de experts: deze is geïnteresseerd in de theologie en filosofie van de verschillende geloofstradities.

Hoe verder?

De werkgroep 'Leven tussen mensen van een ander geloof' blijft voortwerken, waarbij elke persoon zelf op eigen manier met het thema bezig blijft. Er zijn een aantal ideeën:

- gemeentes/kerken stimuleren tot initiatief op het vlak van dialoog (bewustmaking)
- bij de EAV informeren of er geen werkgroep andere godsdiensten kan worden opgericht
- zelf een soort 'dialooggroep' vormen. Ieder kan op zijn manier met het thema bezig zijn, we verzamelen gezamenlijke documenten en praten twee of drie keer per jaar met elkaar over onze ervaringen of een specifiek thema
- centraal verzamelpunt van kennis en informatie vormen
- bibliografie/artikelenreeks over dit thema samenstellen
- meedoen aan een dialoog.

Literatuur

Christian Witness in a Multi-Religious World. Recommendations for Conduct. 2011. World Council of Churches, Pontifical Council for Interreligious Dialogue, World Evangelical Alliance. (Nederlandse titel: Christelijk getuigenis in een multireligieuze wereld).

Cape Town Commitment. Een geloofsbelijdenis en een oproep tot actie. 2011.

Multireligieus Limburg. 2011. Provinciaal Integratiecentrum Limburg.

Kärkkäinen, Veli-Matti. An Introduction to the Theology of Religions: Biblical, Historical, and Contemporary Perspectives. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2003.

McDermott, Gerald R. Can Evangelicals Learn from World Religions? Jesus, Revelation & Religious Traditions. Downers Grove, IL: IVP Academic, 2000.

McDermott, Gerald R. God's Rivals: Why Has God Allowed Different Religions? Insights from the Bible and the Early Church. Downers Grove, IL: IVP Academic, 2007.

Okholm, Dennis L., and Timothy R. Phillips, eds. More Than One Way? Four Views on Salvation in a Pluralistic World. Grand Rapids, MI: Zondervan Pub. House, 1995.

Ramachandra, Vinoth. *The Recovery of Mission: Beyond the Pluralist Paradigm*. Carlisle: Paternoster Press, 1996.

Tiessen, Terrance L. *Who Can Be Saved? Reassessing Salvation in Christ and World Religions*. Downers Grove, IL; Leicester: InterVarsity Press, 2004.

Volf, Miroslav. *Allah: A Christian Response*. New York, NY: HarperOne, 2011.

“de kerk en nederigheid, integriteit en eenvoud

Hoe kunnen Kerken
Nederigheid
Integriteit en
Eenvoud
leren van hun Leiders?

Hoe kunnen kerken leren van hun leiders?

De meeste mensen die deelnemen aan deze forumdag, dragen op de een of andere manier verantwoordelijkheid in een gemeente of organisatie. Hoe kunnen de mensen in onze gemeente of organisatie van ons leren? Als we hierover nadenken komen we gemakkelijk bij woorden als vorming' en onderwijs, toerusting. Maar ons voorbeeld is heel belangrijk.

In Jezus' dagen kwamen de leiders veelal uit kringen van farizeeën en schriftgeleerden. Van hen zei Jezus: leer van hun onderwijs, maar leer niet van hun daden. Er was bij hen een scheiding tussen hun woorden en hun daden. Daardoor waren ze niet heel, niet uit één stuk, niet integer.

Ik wil mijn vraag verder toespitsen.

Hoe kunnen kerken nederigheid, integriteit en eenvoud leren van hun leiders?

Als we op deze vraag geen goed antwoord kunnen geven door onze levenswandel, moeten we ons afvragen of wij farizeeën zijn. Voor mij is het middelste woord 'integriteit' het overkoepelende waar de andere, nederigheid en eenvoud, ook toe behoren. Het gaat bij dit onderwerp dus over onze eigen levenswandel.

Het Cape Town Commitment (CTC) begint dit thema terecht met een paragraaf over: 'Op een andere manier wandelen, als "de nieuwe mens Gods"¹ (Efeze 4:16-31). De spontane reactie van veel christenen op dit laatste is: 'Maar dat doen wij toch?!' Maar dat wil ik juist in vraag stellen – ook bij mezelf: als ik het steeds over 'we' heb, bedoel ik dat ik ook mezelf in vraag stel.

Om hier zinnig te kunnen over spreken, hebben we om te beginnen nood aan definities, omschrijving van wat de termen inhouden. Dat doet het CTC niet. En ik heb ze ook nog niet. Hier is nood aan inbreng vanuit exegetische, systematische theologie, kerkgeschiedenis en praktische theologie én andere vormen van wijsheid en kennis.

'Leer van Mij ...'

Ik kies als vertrekpunt een uitspraak van Jezus: 'Leer van Mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart' (Mattheüs 11:29b HSV). Jezus prijst zijn voorbeeld aan om daarnaar te kijken en van Hem te leren. Bij Hem is er geen kloof tussen woorden en daden. Waarom kun je van Jezus leren? De reden die Hijzelf opgeeft is zijn zachtmoedigheid en nederigheid.

Vanuit de Bijbel zijn verschillende benaderingen van ons onderwerp mogelijk.

1 CTC, Nederlandse vertaling door Stichting Lausanne Nederland, p. 44.

Chris Wright, die het thema inleidde in Kaapstad, heeft zeer goed werk gedaan door het neerzetten van een brede bijbelse benadering met o.a. veel aanwijzingen vanuit de profeten. Natuurlijk verwijst hij ook naar Jezus.

Een andere mogelijke benadering is te vertrekken van onze kennis van God: hoe krijgen bij Hem nederigheid, integriteit en eenvoud vorm?

Is God nederig? Nou en of. De ontdekking van Gods nederigheid is voor mij als een aardbeving geweest. En toch, de Bijbel is er vol van. Hoe voert God zijn plan uit om [hasaTanas](#), de vijand, te overwinnen? 'Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest' (Zacharia 4:6). Het kenmerk van satan is juist dat hij hoogmoedig is. God overwint niet door hem a.h.w. met een groot leger kapot te maken – maar door uiterste nederigheid: Hij is zelf mens geworden. Jezus als mens is niet gekomen om zich te laten dienen, maar om te dienen.

Het is absurd – als wij in Hem de Schepper van hemel en aarde erkennen! Heel Jezus' levensgang is zó consistent verbonden met het uiteindelijke hoogtepunt wanneer Hij vrijwillig aan het kruis sterft voor onze zonden. Dit is Gods plan waarmee Hij de duisternis klem gezet heeft, en dan met name door de voltooiing in de opstanding. Door zijn wandel en met navolgers was Jezus vanwege zijn nederige omgang met mensen bezig de duisternis helemaal uit te schakelen. Daarom moest de duisternis Hem wel kapot maken – uit zelfbehoud. En toen Jezus gestorven was, bleek Hij te leven en sterker te zijn dan ooit. De duisternis zat werkelijk klem. Hoogmoed overwonnen door nederigheid

Nederigheid, integriteit en eenvoud liggen dicht bij elkaar. Ze vullen elkaar aan. Ik zei al dat integriteit als overkoepelende term kan dienen. Integriteit zou ik voorlopig definiëren als heel zijn, uit één stuk, zonder scheiding tussen wie je bent en hoe je je presenteert. Denk aan gehele getallen ('integer') die zonder breukdeel zijn. Integriteit is eenheid in tegenstelling tot dubbelheid. Als je integer bent, kan wat je doet het daglicht verdragen, de toets van de Bijbel doorstaan.

Ik denk dat de Bijbel deze integriteit, heilheid, bedoelt met bijv. onberispelijk. Tegen Abraham zegt God: 'wandel voor mijn aangezicht en wees onberispelijk [[Tamim](#)]' (Gn.17:1). Dit moet natuurlijk onderzocht worden – meerdere Hebreeuwse woorden hebben met dit begrip 'onberispelijkheid' te maken – ik kan het hier echt alleen maar even aanraken. Het zit ook dicht bij het Hebreeuwse armenbegrip [[ani](#)]. In Mattheüs 11:29 is 'zachtmoedig' eigenlijk 'arm van geest'. Bij Jezus vinden we ook letterlijke armoede als uitdrukking van eenvoud: Hij heeft niets waarop Hij het hoofd kan neerleggen (Lucas 9:58; hoewel Hij in Kafarnaüm in een huis woonde, Marcus 2:1); de apostelen moeten bij hun zending zo weinig mogelijk bagage meenemen (Mattheüs 10:9-10) ...

Ook het feit dat liegen voor God een gruwel is, illustreert zijn integriteit: liegen brengt scheiding tussen wat je denkt of bent en wat je laat uitschijnen.

Deze begrippen: nederigheid, integriteit en eenvoud zijn echt kernbegrippen om iets van God te kunnen begrijpen. Ze zijn zó wezenlijk voor zijn karakter en voor de manier waarop Hij zich aan ons openbaart. Dit is de God die ik aanbid zoals het lied 'Mildheid en majesteit' zeer mooi uitdrukt in het refrein: 'O wat een heerlijkheid, mildheid en majesteit, kom en aanbid Hem, want dit is uw God, dit is uw God' (Opwekkingsliederen 312). Tegen een God die zó zijn liefde voor ons uitdrukt kan ik niet op – ik capituleer, ik geef mij over. Zoals we in een ander lied zingen: 'voor zoveel trouw en liefde, Heer, haal ik al mijn muren neer' (Opwekkingsliederen 538).

Is de essentie van het christelijk leven niet dat wij, vrijgemaakt door de kruisdood van Jezus Christus en geleid door de Geest van God, steeds meer naar zijn beeld gevormd worden? Dit is wat ons te doen staat: nederig, integer, eenvoudig leren zijn. Om deze gelijkwording aan Gods beeld gaat het hele leven. Voor niets anders zijn we hier op aarde. Hierover gaat ook het oordeel ('Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan', Mattheüs 25:40). Laat het ons dan ook doen – maar in de kracht van Gods Geest, want anders loop je stuk.

Als je nederig, integer en eenvoudig leeft, heb je volle vrijheid om gelijk wat te doen dat daarin past.

Nederigheid, integriteit en eenvoud in Vlaanderen

Ik moet kort de balans opmaken van nederigheid, integriteit en eenvoud in Vlaanderen. Het is zo goed als afwezig. Hoeveel evangelische christenen in Vlaanderen zijn eigenlijk hoogmoedig? Men acht zich vaak beter dan christenen uit andere tradities. Gezag van oudsten wordt vaak niet aanvaard (en deze zijn vaak ook niet nederig en integer of ze dwingen hun gezag af). Hoeveel mensen worden onder druk gezet met de Bijbel in de hand? We denken vaak het beter te weten en beter te zijn dan broers of zusters. Vanwaar trouwens al die scheuringen? Acht de ander uitnemender dan jezelf ... (Filippenzen 2:3).

Integriteit is ver te zoeken: we zijn niet uit één stuk, we leven achter façades. Wat te denken van iemand die het ene moment kritiek geeft op iemand en één minuut later tegen die persoon zelf zegt: 'je hebt het goed gedaan'? wat wordt in het verborgene gedaan? Seksuele immoraliteit, overdreven alcoholgebruik – maar we vinden wel dat een christen eigenlijk niet hoort te roken.

Gebrek aan integriteit – niemand heeft er een probleem mee, zo lang het niet zichtbaar is. De hypocrisie van het veroordelen van echtscheiding, maar probleemloos aanvaarden dat mensen elkaar binnen het huwelijk de duivel aandoen.

Wat ik zelf een heel moeilijk vind: als ik het gebrek aan integriteit dat ik bij een ander zie niet (op een nederige manier) bespreekbaar maak, tast dat eigenlijk mijn eigen integriteit aan.

Waar is onze eenvoud, simplicity ... hoe kunnen we ons leven versimpelen? Dat is een grote uitdaging. Eenvoudiger en trager leven... CTC is veel te eng door hier alleen kritiek te geven op het voorspoedevangelie (prosperitygospel), net zoals ook nederigheid en integriteit volgens mij te eng benaderd worden.

Seksuele immoraliteit daarentegen, wat in de titel niet eens genoemd wordt, krijgt een uitgebreide afzonderlijke paragraaf. Eigenlijk is dat wel terecht. Niet voor niets wordt in de Bijbel de ontrouw van Israël tegenover God beschreven in termen van seksuele immoraliteit. Heel vaak ligt daar een connectie.

Afgoden dienen?

In zijn lezing contrasteert Chris Wright onze drie kernbegrippen met afgoden. Tegenover nederigheid staan de afgoden 'power and pride' (macht en trots), tegenover integriteit staab populariteit en succes, tegenover eenvoud 'wealth and greed' (rijkdom en hebzucht).

Waar staan wij in deze hele materie? En wat is het antwoord?

Waar begint het antwoord?

De schikking op de dia toont waar het antwoord begint: 'kniel'. Verootmoediging, God zoeken, wandelen in gebed en afhankelijkheid van God. Het is in de intimiteit met God dat je Hem beter leert kennen. Meer simplicity in ons leven zal ons moeten helpen meer tijd voor Hem te hebben want dat is onontbeerlijk. Het begint met kleine stapjes om ballast uit ons leven weg te doen. Wij als leiders zullen hierin het voorbeeld moeten geven, zowel door te knielen en de omgang met God te zoeken als door onze levenswandel door God te laten reinigen. Typisch: je kunt over dit onderwerp niet spreken als je er zelf niets aan doet.

Knielen is neerbuigen voor God en Hem alleen aanbidden. Ik sluit graag af met een quote uit een Engels tijdschrift over gebed: 'Gezamenlijke schuldbelijdenis ontsluit de deur naar Gods tegenwoordigheid en kracht in de kerk. Laat ons de sleutel gebruiken die God voorzien heeft om van Hem te genieten en van de tijden van verfrissing die Hij aanbiedt.'²

Zó kunnen kerken nederigheid, integriteit en eenvoud leren van hun leiders.

2 'Corporate repentance unlocks the door to God's presence and power in the church. Let's use the key that God has provided to enjoy Him and the times of refreshing He offers.' (Jacquelyn Tyre, 'That Times of Refreshing May Come', in: Pray!, May-June 2006, <http://www.navpress.com/magazines/archives/article.aspx?id=21303> op 16 september 2011.)